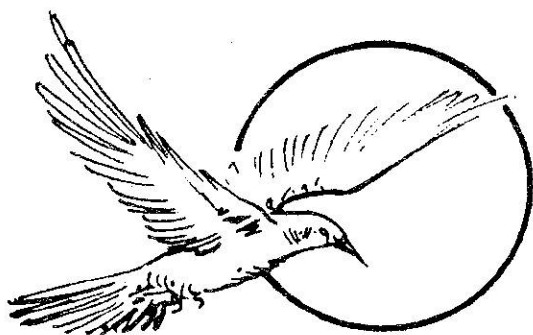

Xin hỏi thăm toàn bộ ban P.T.L.T.C.C. tôi xin gửi theo đây bài đóng góp vào lá thư. Thực ra tôi gần như chép nguyên văn một lá thư do một người bạn viết từ Việt Nam gửi qua.

VI KHA

Chuyến tàu xuyên Việt

T.D.

Anh K.

Tôi trở về Sài Gòn 5 giờ chiều ngày chủ nhật sau 1 tháng đi thăm quê hương bà con Hà-Nội.

Ảnh hưởng lắc lư của ba ngày xe lửa vẫn còn chưa hết, cảm sốt mũi chưa dứt và sụt mât 2.5 kilô, tôi bây giờ chỉ còn 43 ký. Hôm nay, người đã tỉnh táo nên vội viết thư cho anh, kể lại chuyện chuyến đi.

Vé tàu đi, lúc đầu tưởng là ngày 7, rồi cuộc hoãn đi hoãn lại do những chậm trễ ngoài ý muốn của tôi, mãi đến ngày 18 mới có vé và đi chuyến tàu Thống Nhất khởi hành đúng 8 giờ ngày thứ 5. Vì ga

chỉ mở cửa trước giờ khởi hành có 1 giờ nên tới 6:30 chiều, tôi và Thu, 2 vợ chồng tôi mới cùng đi xích lô ra ga dưới ánh đèn đường Sài Gòn, có 2 cháu H. và D. đi xe đạp theo hộ tống.

Toa "năm thượng hạng", giá chính thức 691\$ nhưng tôi đưa tất cả 1000\$ cho một người quen mua giùm vì giá chợ đen tới 1500\$ 1 vé "năm thượng".

Toa thượng hạng trông rất choáng như tàu nước ngoài, 1 khoang 4 người, vách véc-ni màu gỗ vân, có đèn khoang, quạt trần quay, đèn đêm đầu giường, bàn nhỏ bên cửa sổ, dưới bàn là lavabo, khi dùng thì đỡ nắp bàn lên. Dưới giường có hộc để hành lý.

Tàu rúc còi, trường ga huyết còi, con tàu bắt đầu chuyển bánh. Một niềm cảm động nhẹ dâng lên, sau 35 năm xa cách, giờ đây tôi đang ngồi, trên chuyến xe lửa xuyên Việt ngắm cảnh quê hương yêu dấu trên đường về quê Bắc.

Tàu chạy từ ga Hoà Hưng, qua những hẻm nhỏ dọc theo đường sắt, qua công sở 6, số 5 v.v... rồi ra khỏi thành phố. Bà con chuẩn bị đi ngủ và lúc đó bắt đầu vô mộng về cái choáng của toa "thượng hạng". Bất chợt trong khoang không chạy, lavabo và phòng vệ sinh không có nước. Đèn trong toa lúc đầu thì chạy nhưng lát sau có nhân viên tới tắt đi và giải thích là tàu không đủ điện để chạy máy gì đó.. Miếng sắt lăm nặc leo lên giường trên bị gãy nên treo lên rất khó, nên tôi đành nằm ở tầng dưới xoay ngược chiều với Thu, mặc dầu trời khá oi bức. Nhưng bức nhất là bọn con buôn đi "vé chui" bắt đầu nằm la liệt ở hành lang, tôi phải len chân, nhón qua cánh tay, cạnh háng mọi người tới đầu toa thì cửa W.C. đóng chặt, leo lên 2 toa trên và dưới cũng vậy. Bọn đi chui nằm ngổ ngàng ngay cả trước W.C. còn nói: Nó cột hàng và núp trong đó đó.". May mà trời nóng độ mồ hôi và nhu cầu không cấp bách lắm. Tôi hỏi nhân viên đường sắt, họ bảo chắc có người đang xử dụng, Chờ sẽ có. Hơn một giờ sau tôi mới thấy mở cửa. Thu thì đành chịu phải nhìn cả đêm vì khó bước qua đám người ngủ, có đứa chửi đồng: "đ.m... cứ i.đ... soãnh soạch vậy.."

Nhưng sáng hôm sau tới Nha Trang, bọn buôn chui xuống hết, tàu chạy nhanh và đều hơn. chúng tôi bắt đầu thưởng thức cái thú ngắm cảnh biển và núi sông, biển Nha Trang, Đại Lãnh, Đèo Cả, Hải Vân. v.v... thở hít gió đông quê, nhìn ngắm những cảnh đồng xanh với các đồng bào cần cù, vui vẻ mà dạt dào lòng yêu phong cảnh quê hương đa dạng, hùng vĩ và nên thơ.

Tối mỗi ga là gọi ngay một tô hoặc bún riêu, bún bò hoặc cháo, phở, cơm gà, sáng thì cả phê giá cũng vừa phải. Tàu chạy 3 ngày đêm, đậu chính thức 10 ga: Mương Mán, Nha Trang, Diêu Trì, Đà Nẵng, Huế, Vinh, Thanh Hoá, Nam Định, Hà Nội. Tối ga còn 2 công việc nữa là: mua nước tốt để trừ uông (10\$) và hoặc mua một chậu rửa mặt, rửa chân (5\$) hoặc vào nhà tắm, mua 1 thùng nước (20\$) tắm và thay quần áo. Cái phiền nhất là không bao giờ được thông báo tàu đậu bao nhiêu lâu nên một lần tôi đang tắm nghe tiếng còi rúc, chẳng biết tàu nào lại nghe ai đó la: "tàu chạy, tàu chạy", tôi hoảng hốt xối nước và mặc vội quần áo chạy lên tàu thì cả nửa giờ đồng hồ sau tàu mới chạy, thật bức mình.

Tiếng là tàu suốt, tàu nhanh mỗi ga chỉ đậu 30, 40 phút nhưng tất cả 1730 km chạy mất 70 giờ, tính ra trung bình chỉ được non 25 km/giờ vì đường xấu có lúc chỉ độ 5 km/giờ, những lúc qua đèo Hải Vân phải chớ lách thêm đầu máy, leo đèo cũng rất chậm, chưa kể những lúc phải đậu lâu chờ tránh nhau. Quảng gần Vinh cho tới Thanh Hoá là đêm khuya, tàu chạy giữa núi rừng đen sì, không thấy đèn nhà cửa nào, chỉ có éch nhái, ếch ường kêu thê lương và đom đóm lập loè, tàu vừa chạy vừa kéo còi liên hồi cứ như là sợ tã ma phải khua động để đỡ sợ. Quảng này nghe nói đã từng xảy ra những vụ chặn tàu, bóc lột hành khách những hỏi ra thì chỉ xảy ra cách đây 3,4 năm do 1 toán bộ đội làm và 1, 2 năm sau đó đã bị bắt hết nên đi tàu không còn lo ngại nữa. Chỉ còn đề phòng kẻ cắp móc túi, giựt đồ mà thôi. Mỗi khi tới ga, loa trên tàu lại dẫn phải hết sức cảnh giác bọn gian, nên cứ đến tối là tôi phải lấy giấy cột nam của vào thành tàu, và để túi xách quần áo xa hánh lang, sợ kẻ gian thò tay qua

song sắt móc đồ hay đồng hồ, kiềng mắt.

Qua Nam Định, Phủ lý, Thường Tín tôi bồi hồi cảm động nhớ dân dân những kỷ niệm xưa. Nhiều trẻ con liệng đá vào tàu, may không trúng cửa sổ. Đến 5:30 chiều chủ nhật, tàu tôi ngừng ở ga Hà Nội.

Chiếc xích lô Hà Nội rộng và thấp chạy qua các phố Hàng Lọng, Cửa Nam, Đường Thánh, Cửa Bắc rồi đến Nguyễn Trường Tộ đến nhà ông chú, em rể mẹ tôi. Đường phố vẫn như xưa, cũng nhộn nhịp nhưng không bằng Sài Gòn, đa số là xe đạp chỉ có ít xe gắn máy còn ô-tô thì khá hiếm nên đi đường an toàn hơn. Vẫn còn tàu điện chạy leng keng trên đường sắt chim và cái cần dài cầu điện tử trên xuống, lâu lâu lại nghe tiếng reng. reng. liên hồi không biết tiếng từ đâu phát thì ra tiếng chuông của xe xích lô mình đang đi, khi bấm chuông thì cái que sắt thõ ra gặp nan bánh xe quẹt vào lật bật gõ vào nắp chuông nghe cũng vui và le lảm.

Nhà ông chú tôi gồm 7 hộ, nhưng được cái toàn trong bà con cả. Phải mất 3,4 ngày tôi mới tam thuộc được tên và thứ bậc trong nhà, vì tất cả hơn 20 người chung điện nước vệ sinh. Điện đã hết bị cúp nhưng nước không vào được vòi trong, phải đục lấy thẳng từ ngoài ống cái (ngoài công tơ) gần vòi cao su hứng ở ngoài hàng rào rồi xách đổ vào hồ ở sân trong. Có 2 W.C. máy do ông em của chú tôi năm xưa ở Pháp về chờ cho tiền xây, bây giờ tuy không giặt nước được phải xối nhưng còn hơn cầu tiêu thùng nhiều lắm.

Ngày hôm sau, tôi có dịp đi thăm một số bà con nội ngoại và nhìn lại Hà Nội 36 phố phường và những phố "tây" cũ.

Tôi muốn tiếp tục kể tiếp cho anh nghe những quãng đường, góc phố mà năm xưa chúng ta có nhiều kỷ niệm chung, nhưng Thu nhắc tôi chiều nay phải ăn cơm sớm để ra phường nghe giảng về chánh sách mới của nhà nước liên quan đến vụ gởi quà từ ngoại quốc về. Xin hẹn anh lần sau ■